

Europa după 1815: revoluție și reacțiune

44 THE MASSACRE OF PETERLOO, OR BRITONS STRIKE HOME, BY GEORGE CRUIKSHANK.

După căderea lui Napoleon, autoritatea tradițională a fost reinstaurată în întreaga Europă. Cu toate acestea, ideile radicale și naționaliste aveau tot mai multă trecere, iar anii 1815-45 au marcat o perioadă plină de conspirații, revolte și revoluții.

După căderea imperiului lui Napoleon Bonaparte, harta Europei a trebuit regândită și s-a conceput și semnat un tratat de pace. Tratatul a fost semnat în 1814-15, la sfârșitul Congresului de la Viena de diferiți monarhi și prim ministrii lor. Atât o conferință de pace ci și un eveniment social plin de fast, la congres au participat personalitățile Europei, însă desfășurarea sa a fost dominată de marile puteri: Anglia, Rusia, Austria și Prusia.

Franța, acum condusă de regele Louis XVIII din casa Bourbon, "legitim", revine la granițele pe care le avusese în 1790. Și în alte

partii ale Europei se reinstaurase pe cât posibil succesiunea legitimă (tradițională) a monarhilor, tot mai mulți foști monarhi sau conducători mai mărunți recâștigându-și pozițiile.

Cu toate acestea, schimbările din Germania fuseseră prea drastice pentru a permite o renaștere a Sfântului Imperiu Roman și, mai mult, se puseseră bazele unei Confederații Germane formate din 39 de state, printre care Austria și Prusia. Fostele Țări de Jos Austriece (Belgia) au fost cedate Olandei. În schimb, Austria a fost recompensată cu numeroase teritorii în Italia și cu o poziție de dominație în peninsula Marele Ducat al Varșoviei, o creație a perioadei napoleoniene, a fost transformat într-un regat polonez condus de Țarul Rusiei. Norvegia a trecut de la Danemarca la Suedia.

Păstrarea ordinii

Printre demnitarii prezenți la semnarea tratatului de la Viena erau vicontecele Castlereagh și ducele de Wellington, reprezentând Anglia; Talleyrand, ministrul de externe al Franței, și Metternich, cancelarul Austriei. Delegații au fost de acord că acest congres ar trebui organizat regulat pentru a monitoriza situația internațională, iar acest "Acord al Europei", cum a fost denumită întâlnirea, a anticipat sub anumite aspecte Organizația Națiunilor Unite.

▲ În 1819, 11 oameni au fost uciși când proprietarii de pământ au atacat o reuniune publică pașnică în St. Peter's Fields, Manchester. Autorii acestui desen au numit incidentul "Masacrul de la Peterloo". Ca reacție, guvernul a promulgat Cele șase legi.

Unul din obiectivele principale era păstrarea ordinii tradiționale și prevenirea revoluțiilor. Această orientare era mai ales susținută de cancelarul Metternich, care până în 1848 a avut o influență internațională remarcabilă.

Printre opoziții acestor politici erau liberalii, care doreau înlocuirea guvernării absolutiste cu un sistem constituțional – bazat pe lege și Parlament; naționaliștii care luptau pentru independență (de exemplu în Polonia dominată de Rusia) sau pentru unitate (în Germania și Italia). În țări precum Italia, cele două cauze erau strâns legate; o mai mare libertate personală era posibilă doar dacă dominația Austriei era sfărâmată. Mișcările sociale care au urmat erau de asemenea influențate de dezvoltarea accelerată a economiei europene în secolul al XIX-lea, cu perioade de creștere sau recesiune, cât și de creșterea clasei muncitoare în majoritatea orașelor.

Proteste și represii au marcat primii ani ai perioadei postbelice. În Franța sus-

● **Congresul de la Viena, 1815.** Au participat cele mai influente personalități ale Europei, dar a fost dominat de marile puteri victorioase – Marea Britanie, Rusia, Austria și Prusia.

ceze suprimaseră liberalii din Spania, dar puterea navală a Marii Britanii a împiedicat orice acțiune împotriva revoluționarilor participanți la revoltele latino-americane. Cele trei autocrații "estice" – Austria, Rusia și Prusia, numite și "Sfânta Alianță" – au format în continuare un front împotriva revoluției, deși în cele din urmă Rusia i-a ajutat pe greci, de aceeași religie, să scape de sub jugul Turciei. Chiar și în Rusia represiunile s-au intensificat după eșecul revoluției din decembrie 1825.

Europa se revoltă

Micile mișcări ale anilor 1820 s-au transformat într-o revoltă pe scară largă în 1830. În Franța, unde regele Charles X a încercat, neinspirat, să reinstaureze absolutismul dinastiei Bourbon, Revoluția din Iulie l-a înlăturat și a instaurat o monarhie constituțională sub conducerea lui Louis Philippe. După evenimentele din Franța a urmat o revoluție în Belgia, care a obținut independența față de Olanda; alte revolte au avut loc în Italia, Germania, Polonia – în cele din urmă înăbușite. Marea Britanie și Franța au susținut partidele constituționale în războaiele civile din Spania și Portugalia și cele patru puteri au format o Cvadruplă Alianță liberală în 1834.

După o perioadă de calm aparent, au urmat alte frământări în 1848. Revolte prevestitoare au avut loc în Italia, urmate de noi revoluții în Franța și proclamarea unei a doua republici. În Germania conducătorii au fost forțați să accepte constituțiile, și reprezentanții ai statelor germane s-au întrunit la Frankfurt pentru a discuta formarea unei Germanii Unite. În Austria studenții și muncitorii s-au revoltat la Viena, forțându-l pe Metternich să fugă. Cu cheii, italienii și ungurii înarmați, imperiul multinațional al Austriei părea să fie în pragul colapsului.

Surprinzător însă, vechea ordine a fost restabilită după ce liberalii germani nu au reușit să ia o poziție fermă iar armatele austriece au zdrobit și ultimele revolte ale italienilor. În Imperiu, austriecii instigau diferitele naționalități una împotriva celeilalte și cu ajutorul trupelor rusești au reușit să recâștige Ungaria. Nefiind susținut de puterea statului, naționalismul revoluționar a fost sortit eșecului.

ținătorii dinastiei Bourbon s-au întors din exil și au dezlănțuit așa-numita "Teroare albă" împotriva foștilor revoluționari și a bonapartiștilor. În Germania, Decretele de la Carlsbad (1819) au impus cenzura presei și un control sever al universităților în care ideile liberale câștigaseră teren. În Marea Britanie, Actul de constrângere (1817) și Cele 6 legi (1819) au restrâns drastic drepturile civile, pe un fond de agitație care impunea o reformă parlamentară.

Între timp, mașinăria pusă în mișcare la Congresul de la Viena începea să funcționeze. La Aix-la-Chapelle (1818) Franța a fost readmisă în Acordul Europei, iar când au avut loc revolte în Spania și Italia, Congresul de la Troppau și Laibach (1820-1821) a autorizat Austria să înăbușe mișcările din Italia. Marea Britanie nu aproba însă aceste practici "polițienești", iar opoziția sa a devenit mai fermă începând cu 1822, când a venit la putere partidul Tory. După Congresul de la Verona din 1822, sistemul Congresului s-a sfârșit brusc. Trupele fran-

DATE IMPORTANTE

- 1814-15**
Congresul de la Viena
- 1817**
Legea Constrângerii (Marea Britanie)
- 1818**
Congresul de la Aix-la-Chapelle
- 1819**
Decretele de la Carlsbad; Cele șase legi (Marea Britanie)
- 1820**
Revolte în Italia și Spania
- 1820-1821**
Congresele de la Troppau și Laibach
- 1821**
Revoltele italiene înăbușite de austrieci
- 1822**
Congresul de la Verona
- 1823**
Liberalii spanioli sunt suprimați de către francezi
- 1825**
Revolta decembristă din Rusia
- 1830**
Revoluția din Iulie din Franța; revoltele belgiene împotriva Olandei; revoltele din Polonia, Germania și statele italiene
- 1831**
Grecia își dobândește independența
- 1834**
Cvadrupla alianță
- 1848**
"Anul revoluțiilor" în Franța, Germania, Italia și Imperiul Austriac
- 1849**
Austriecii ocupă Veneția; căderea Republicii Romane. Ungurii sunt înfrânți. Dizolvarea parlamentului de la Frankfurt

● **Europa după 1815.** După căderea lui Napoleon, harta Europei a fost redesenată iar la Congresul de la Viena a fost redactat și semnat un tratat. Noile frontiere erau astfel stabilite încât numeroși monarhi și conducători își recupeau tronurile, în timp ce frontierele Franței erau la fel ca înainte de 1790.